ΠΗΓΗ 2η

Την 8 Νοεμβρίου 1843 συνήλθεν η «της Γ΄ Σεπτεμβρίου εν Αθήναις Εθνική Συνέλευσιν». Ο Όθων, κηρύσσων την έναρξιν των εργασιών αυτής, διεδήλωσε την αντίληψιν ότι το καταρτισθησόμενον Σύνταγμα έπρεπε να είναι προϊόν συμφωνίας μεταξύ αυτού και των αντιπροσώπων του λαού: «Σχεδιάζοντες το Σύνταγμα της κοινής ημών πατρίδος, έλεγεν ο ΌΘων, ας μη φειδωλευθώμεν περί τας προς αλλήλους παραχωρήσεις [...] Ας συνομολογήσωμεν προς άλληλους συνθήκην, της οποίας η σκοπιμότης να φέρη τα εχέγγυα της διανομής αυτής και διαρκείας». Εξ' άλλου, οιονεί απολογούμενος, εβεβαίωνεν ότι είχον ήδη τεθή «διάφοροι ελεύθεροι θεσμοί, σκοπόν έχοντες να προπαρασκευάσωσι την εισαγωγήν του τελειωτικού Συντάγματος». Η Συνέλευσις, απαντώσα εις τον λόγον του θρόνου, απεδέχθη την αντίληψιν περί του Συντάγματος ως συνθήκης «μεταξύ Έθνους και βασιλέως, μελλούσης να καθιερώση αμετασαλεύτως των Ελλήνων τα δικαιώματα και του Θρόνου τα προνόμια», υπέμνησε δε αφ' ενός μεν ότι «το Έθνος, καθ' όλην την διάρκειαν του ιερού υπέρ της ανεξαρτησίας του αγώνος καθιέρωσεν επανειλημμένως εις τας πράξεις των Συνελεύσεών του τας εθνωφελείς αρχάς και εγγυήσεις του συνταγματικού πολιτεύματος», και αφ' ετέρου ότι «η ενέργεια των από της καθιδρύσεως της βασιλείας ελευθέρων διατάξεων [...] εκινδύνευε να χαλαρωθή ένεκα λυπηρών περιστάσεων» και ότι «μόνον το συνταγματικόν πολίτευμα θέλει δώσει ζωήν και μονιμότητα εις αυτάς». Αι παράγραφοι αυταί προσετέθησαν μετά ζωηράν συζήτησιν, καθ' ην ετονίσθη ότι «το συνταχθησόμενον πολίτευμα εκπηγάζει από κεκτημένον ηθικόν δικαίωμα καί δεν είναι εξ' εκείνων, τα οποία χορηγούσιν οι ηγεμόνες των λαών και έχουν δικαίωμα επομένως να ανακαλέσωσι» (Πρακτικά, σ. 73). [...]

Το Σύνταγμα του 1844 συνετάγη κατά το πλείστον επί τη βάσει του Γαλλικού Συντάγματος (Charte) της 14 Αυγούστου 1830 και του Βελγικού της 7 Φεβρουαρίου 1831, χωρίς να μεταφέρη και την περί λαϊκής κυριαρχίας διάταξιν του τελευταίου τούτου. Δεν περιέλαβεν εξ' άλλου διατάξεις περί αναθεωρήσεως, ούτως ώστε οιαδήποτε μεταβολή δεν ήτο δυνατή άνευ συμπράξεως του βασιλέως.

Α. Σβώλου, *Τα Ελληνικά Συντάγματα 1822-1975/1985. Η συνταγματική ιστορία της Ελλάδος*, εκδ. Στοχαστής, Αθήνα 1998, σελ. 76-77